

GLEDALIŠKI LIST

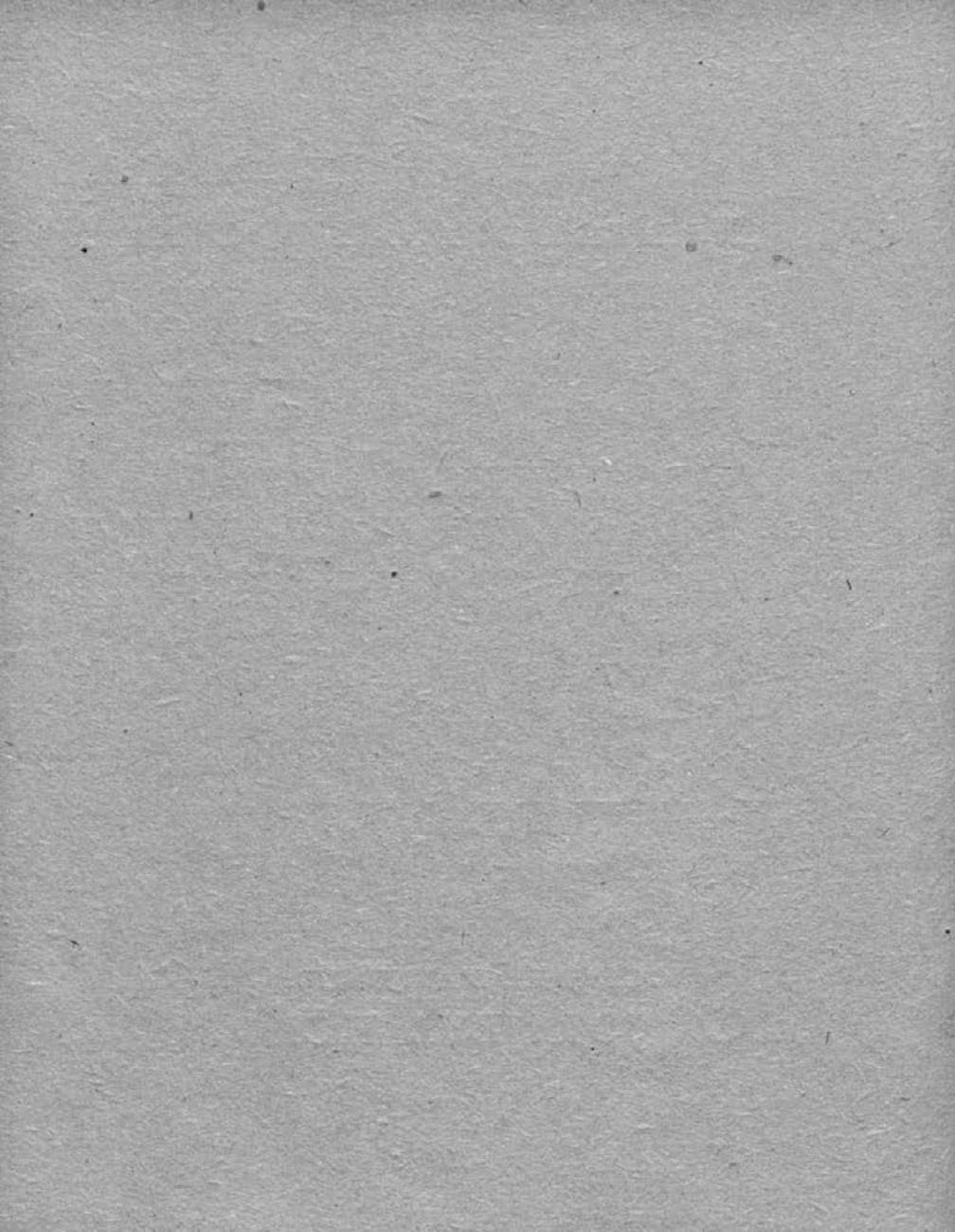
Narodnega gledališča v Ljubljani

1942-XX--43-XXI

DRAMA

18

GABRIELE D'ANNUNZIO:
JORIJEVA HČI

GLEDALIŠKI LIST
DRŽAVNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI
1942-XX./43-XXI. DRAMA Štev. 18

GABRIELE D' ANNUNZIO
JORIJEVA HČI

PREMIERA 19. MAJA 1943-XXI

Gabriele D'Annunzio:

Jorijeva hči

„Pojde na pot proti Rimu Aligi,
krenil bo, kamor vse vodijo ceste,
s to svojo čredo, tja v sveto mesto
da od namestnika Jezusa Krista
za vse pregrehe izprosi odvezo,
ker je on prvi Pastir med pastirji.
V Puljsko deželo ne pojde to leto,
ampak bo Materi Božji Slovenski
poslal v poklon po Alai d' Averna
dva svečnika tu iz ciprese
in še na vsakem dve sveči voščeni,
da bi na grešnika ne pozabila
Mati nebeška, ki gleda na morje ...”

Tako govori pastir Aligi Mili di Codra v II. dejanju. Že v teh verzih se zrcali vse pesnikovo krasnoslovje in obenem lepota Gradnikovega prevoda.

V zborniku »Teatro D'Annunziano« (Milano 1927) piše Ferdinando Paolieri v članku »La poesia nel teatro D'Annunziano«: »Jorijeva hči« je tako delo, da ji tudi stoletja ne bodo mogla do živenga. Ko se omenja Aishilos, mislimo na »Prometeja«, ko je beseda o Shakespeareu, se spomnimo »Hamleta«; tako bo nekoč ime Gabriela D'Annunzia obujalo v mislih z neubranljivo silo »Jorijevo hčer«. Če sta »Prometej« in »Hamlet« žaloigri človeštva, je

»Jorijeva hči« žaloigra plemena; toda kakor imajo vsa plemena svojo zgodovino in vse vere svoj mit, v katerih spoznavamo v neskončni vrsti stoletij temeljno edinstvo, tako ne more tudi trage-

Mileva Ukmar-Boltarjeva

dije plemena nič ovirati, da bi ne postala nekoč, kakor vsi taki plemenski izrazi, žaloigra človeštva.«

Poznavalec D'Annunzia in prijatelj našega lista nam ob tej priliki piše:

»Ako je D'Annunzio v drugih svojih delih po večini krasnoslovec, se je tega svojega krasnoslovja tudi tukaj poslužil, toda ta drama ima svoja duhovno realna tla in je globoko doživljena.

Zakaj je to prva njegova drama, ki je doživela proboben uspeh? Nekje je vendar morala publika doživeti dušo in živo srce te umetnine, drugače bi sprejela to umetnino bolj hladno. Ako je Eleonora Duse inspirirala D'Annunzia pri tej drami, ako je njena intuicija in vroče srce prisostvovalo pri ustvarjanju te umetnine, zakaj bi ne bilo verjetno, da je nadarjeni krasnoslovec trenutno prišel tudi do prave vsebine umetnine, da je za vsemi lepimi besedami le zaživelo pravo, živo človeško srce? Mogoče se mu je nenadoma zaiskrilo spoznanje, kje je pravo bistvo umetnine! In zakaj bi mi ne bili tako pošteni, da bi mu tega ne priznali, za to umetniško delo, za ta véliki trenutek njegovega življenja?...«

V svoji knjigi »Le prime rappresentazioni dannunziane« (Milano 1928) piše Mario Corsi:

To delo je tragedija, tragedija kmetov in ni samo zunanji okvir za kmečke noše, ampak sintetična vizija rasne duše same, ki je pognala iz njenih bistvenih potez, ki so večne in nespremenljive, izven prostora in časa, nekje med Apeninj in Adrijo v nedoločenem času, ki gre od vseh početkov rodu do današnjih dni. Globočina in univerzalnost občutja, s katerim je to delo prežeto, je tako velika, da nas je, čeprav se pretekajo po naših žilah materialni elementi te duše, presenetila možnost takega podajanja življenja na odru.

To pesem pripoveduje G D'Annunzio s tresočim se glasom, v čistem trecentu; tako čist in svež je ta jezik, ki je pritekkel iz živih virov naroda, v njem se očituje prizvok našega domačega dialekta, teče mu jasno in zveneče, v endekasillabu in devetercu po vsej naši slavni domovini.

Videli smo to ljudstvo, kako strastno ljubi svojo zemljo, odeto v tradicionalno nošo, ljudstvo, ki živi trdno postavo družinskega življenja od nekdaj, v svojem globokem misticizmu, ob svoji večni pesmi.

Kadar mu svet pritiska na vrata, med tem ko mu grozi politika, da ga zasušni, vzame svojo ženo, svoje sinove in nečke, v katerih je že dolgo mesil svoj kruh in orodje, s katerim obdeluje svojo zemljo in odide čez morje, da bi nadaljeval svoje delo, kakor ga je bil naučil oče.

Mnogo je bilo peripetij in nezgod, preden je prišlo do predstave 3. marca 1904 v opernem gledališču v Milanu. »V septembru 1903«, pripoveduje Virgilio Talli v prvem zvezku svojih zanimivih spominov, »je predložil D'Annunzio voditelju velike in nepozabne Družbe mladih (Talli, Gramatica, Calabresi) v vprizoritev »Jorijevo hčer«. V načrtu ni ma jkala niti dragocenega sodelovanja Eleonore Duse, ki pa zaradi bolezni ni mogla nastopiti in jo je nadomestila Irma Gramatica v naslovni vlogi.

Glavno moško vlogo, pastirja Aligija je igral na krstni predstavi Ruggiero Ruggieri, očeta Lazarja di Roio Oreste Calabresi, Ornello Giannina Chiantoni in Teresa Franchini mater Candio — sami sloviti igralci tedanje dobe. Po sodbi nekaterih kritik Gramatica ni izpolnila docela pesnikovih zahtev in je ostala njena Mila zgolj skica. Pri Ruggieriju pa kritika poudarja in hvali kot posebno umetniško dognanost njegovo zasanjanost, ki je ostala baje po tej vlogi njegova značilnost tudi v drugih vlogah in način recitacije stihov. Blagost izraza Chiantonijeve kot Ornelle, ki se je zdela idealna pesnikova interpretka, in stvaritev Franchinijeve, mlade igralke, ki je igrala silno težko in odgovorno vlogo Candie, sta zbujali občudovanje, posebno Franchinijeva, kot zdaj mila, zdaj stroga, potem trpeča in nazadnje blazna mati. Igralca glavnih dveh, od solnca, vina in strasti razpaljenih žančev, sta osvajala z igro in masko.

Razumljivo je, da je zbudila ta uprizoritev posebno pozornost, kajti gledališče je gojilo v tistem času pretežno lažji repertoar ali na moderne drame z realističnimi zapletki iz vsakdanjega življenja. Kult visoke gledališke umetnosti je bil prezrt in D'Annunzijevo delo, ki ga je poskušalo obuditi k novemu življenju, je našlo na splošno presenečenje in proti pričakovanju razumevanje in priznanje. v slutnji, da pomeni ta smer pravo pot k obnovitvi žlahtne gledališke umetnosti.

Nov cvet se je rodil v vrtu Lepote in nova radost je dozorela za človeški duh . . .

Giornale d' Italia je pisal: Ta tragedija zahteva slog in igralca, ki bi odgovarjala daljnjemu idealu bodočnosti.

Tragedija je klic duše matere zemlje, ki govori o ljudeh, ki živijo, ljubijo, trpijo in umirajo v svobodnem vzdušju pod svobodnimi obzorji, blizu divji materi prirodi, govori o kristijanskem usmiljenju, ki je prišlo po morju od vzhoda, o divjosti ljudi, strašni, kakor divjost elementov, o molitvah žená in o duhu stare Italije. *Narodov duh je podan v tragediji vseh časov in vseh dežel. Pesnik je podal neizbrisen vtis lepote in bolečine. Bistvo pesnitve je v globini in v pritiklinah dejanja, ne v dogajanju ali osebah.* In ta ustvaritev tragičnega vzdušja prinaša čudovit zaključek prvega dejanja, močan kontrast lirike in dramatike v drugem in zaključek igre, ki prisili gledalca v razmišljanje. Kritike in poročila navajajo na različnih mestih soglasno mnenje, da je zapustila igra vtis duhovne dvignjenosti, zanešenosti, religioznega občutja kakor antična tragedija.

Kakšen je bil uspeh te predstave? Z eno besedo: triumf. Najbrže italijansko gledališče še ni doživelo takega uspeha. Vse občinstvo, ki se je zgrnilo v obširno dvorano, je premagala lepota in umetnost tega dela neposredno, kar mu daje še večjo in trajnejšo vrednost. V njen razodeva pesnik s pristrčno ljubeznijo domačnost italijanske zemlje, sanja o daljnjih krajih, o svojih gorah, o svojih narodnih nošah in pravljicah. V tej poeziji govori naravno, često diši po duecentu — daljnem stoletju, v katerem je italijanski jezik šele pričel govoriti o ljubezni in bolečini, po stoletju, ki je dalo slavo Danteju in vzvišeni moči drame.

Že ob začetku prvega dejanja je bilo občinstvo presenečeno spričo preproste pa obenem tako silne življenjske zajetnosti, take prepričevalnosti in moči ritma in logike človeškega življenja. Poročna slavnost osuplega Aligija, viharni prihod Jorijeve hčere med divjim vpitjem žanjcev, prošnje nesrečne obojenke, presunljiva tišina ljudi, zbranih v Lazarjevi hiši, nadalje izbruh jeze in Aligijev privid, vse to je izzvalo pri poslušalstvu silno zanimanje;

presenečenje je bilo vedno večje, dokler ni doseglo skrajnosti; ko je zastor padel, je dvorana izbruhnila v en sam vzklik veselja in je umetnike nenehoma pozivala pred zastor; in ko je tja stopil navdušeno pozvan tudi D'Annunzio, se je dvignila vsa dvorana.

V prvem delu drugega dejanja, v prizorih med Milo di Codra in Aligijem v gorski votlini so bili nekoliko predolgi, da bi mogli gledalci doživeti krasno liriko Aligijevega pripovedovanja in lepoto ljubezenskega prizora med divjo kurtizano in mističnim pastirjem.

»Ta tragedija« — je pisal kritik Giornala d' Italia ob vprizoritvi — »bi potrebovala igralcev in gledališča, ki bi odgovarjali velikemu in daljnjemu cilju v bodočnosti, kakor je čas, v katerem se dogajajo nesreče Jorijeve hčere, daleč v preteklost odmaknjen.«

Dan po predstavi je Pozza napisal v Corriere della Serra: »Bila je velika zmaga, pravi triumf! Nobeden si ni upal misliti kaj takega: niti najzvestejši pristaši pesnika, morda niti pesnik sam. Že dolgo je tega, kar je poezija zapustila gledališče: občinstvo se je zadovoljevalo s kratkimi gledališkimi zadevicami in z docela revno kritiko. Misel, zgrabiti gledalca s trdim verizmom, je bila predrzna, vendar pa se je pesniku posrečilo v največji meri prikazati vizijo čiste umetnosti in lepote».

*

Gabriele d'Annunzio je napisal poleg »Jorijeve hčere« mnogo del, od katerih so posebno uspeli drami »Ladja« in »Sebastijan« ter romana »Ogenj« in »Poželjenje«, v katerih je prav posebno močno pokazal svojo pesniško moč.

Naj navedemo iz »Jorijeve hčere« samo še nekaj značilnih mest, katera smo morali radi krajšave v uprizoritvi izpustiti. Vsa ta poezija je značilna za pesnika in njegovo folkloristično mistiko njegove drame.

— — —

Aligi se opravičuje sestram, ker je hotel neznanke, ki se je za-tekla k njihovem domačem ognjišču, pahniti iz hiše:

Grešil sem zdaj proti ognjišču,
proti svojim ranjkim in svoji zemlji,
ki ne bo hotela hraniti
v črnem grobu mojega trupla.
Sestre, da ta greh zdaj izbrišem,
v pepelu dni sedem in sedem
bom toliko križev napravil
z jezikom, kolikor solzá so
pretočile vaše oči in naj Angel
jih šteje in v srce zapiše.
Dosegel tako odpuščanje
pred Bogom bom O, sestre, molite,
molite za svojega brata —,
ki zdaj se v planine mora vrniti!

*

Ko leži truplo Lazarovo na golem podu, z glavo naslonjeno na snop rožja, kakor je običaj, ker je bil ubit od lastnega sina, govori zbor žalovalk:

Jezus, bolje bi bilo,
da se zruši še ta streha.
Cándia della Leonessa,
mož tvoj je na goli prsti,
vzglavja mu ne smeš postlati,
ne na parah, v mehki krsti,
le na rožju sme ležati!
Joj, joj, Lazar, Lazar, Lazar!
Joj, kaj solz se toči zate!

•

Ko Aligi vpraša gorskega svetnika Kozmo in kopača Maldeja iz katere daljave je govoril tisti glas, ki ga je obvaroval pred okrutnostjo tako, da ni izgnal neznanke, mu starka zelenjarka odgovori:

Je trava rdeča, ki mošnjak se zove
in druga bela zove se egúza
in druga je oddaljena od druge,

a njih koreni srečajo se zopet
pod slepo zemljo in se zavozljlajo
tako tenko, da še sveta Lucija
ne more jih najti. Različne liste
imajo ali vsako sedmo leto
taisti cvet. Tako nam piše pismo.
Kozmi so dobro znane božje sile.

Vsebinska ideja „Jorijeve hčere“

V svoji drami „Jorijeva hči“ je segel D'Annunzio globoko do prvotnih vrelcev človeške duše, tja do najosnovnejših smotrov in nagibov človeškega življenja, ki se stopnjo za stopnjo luščijo iz celotne dramske zgradbe in njene vsebine.

V premožni domačiji abruškega kmeta Lazarja je vse v pripravah za ženitovanje, ki se ima vršiti po ljudskih šegah, iz davnine ohranjenih. Lazarjev sin se ženi z lepo in premožno Viendo. V sredo pripravljanih obredov plane Jorijeva hči Mila in išče pri dobrih ljudeh zavetja pred razvratnimi, od vročine in vina opojenimi žanjci, ki so jo hoteli imeti zase, opirajoč se na staro postavo, da je čarovnikova hči brezpravna in nezaščiten — vsakemu na razpolago Mila, ki je po usodnem rojstvu bredla sama in brez moralnega kažipota skozi goščavo nasprotujočih si impulzov svoje duše in iskala svojo pravo pot, se je prestrašila pred grozo takega doživetja, ko ji je obenem čisti del njenega bistva šepetal o vrednosti čiste ljubezni. Zato je iz vse svoje razdvojenosti in preplašenosti zakričala po rešitvi in zaprosila zaščite v čednosti vzrojene člane Lazarjeve družine. Odziv je našla takoj pri najmlajši hčeri Ornelli, ki se je z vso nedolžnostjo svojega bistva zavzela za nesrečno Milo in jo zaščitila. Njej je sledila mati Candia z veličastjem čistega materinstva. Aligi pa je obvisel nekje na sredi med plemenitostjo svoje duše, vse polne skrinostnih navdihov, ki so prihajali vanj iz prvotnosti prirode, s katero je bil kot pastir na planinskih pašnikih posebno spojen — ter med dolžnostjo do lastne hiše, ki je bila ogrožena vsed nasilnosti pijanih, na svoje ljudsko pravo opirajočih se žanjcev. Ko zmaga

dolžnost, hoče nagnati Milo iz hiše. V tem hipu pa vidi stati za Milo nemega angela, zaščitnika lepote Miline duše in se prevzet pred njim zruši na kolena.

Tako je Mila rešena. Obenem pa je to globoko doživetje in ta skrivnostni stik duš Mile in Aligija vnel v obeh plamen tihe, a velike in čiste ljubezni, ki se sedaj razkriva in razcveta med njima v vsem svojem blesku sredi samote planinskih pašnikov, kjer oblikuje Aligi v panj nemega angela, podobo najboljšega in najlepšega Milinega bistva. Ta usoda, ki vodi ljubezen skozi najtrše preizkušnje, je privedla nov zaplet. Za Milo se je bil vnel tudi trdi in nasilni Aligijev oče Lazar, ki je sledil za Milo v planine in si jo opojen od strasti hoče vzeti, opirajoč se na svojo patriarhalno oblast. Tu se iz mlade Aligijeve ljubezni rodi ves odpor; in gnjev do razvratnega očeta tako razpali Aligija, da v omotici sovraštva ubije lastnega očeta.

Po ljudskem pravu svojega plamena se je Aligi s tem svojim dejanjem sam obsodil na smrt. Ves skrušen nad grozoto dogodkov, ki so pognali v nesrečo vso njegovo okolico in prevzet nad bolečino lastne matere, ki so ji bridkosti omračile um, se skesano pripravljala na smrt, kamor ga žene lastno ljudstvo. V tem se pojavi Mila Ljubezen do Aligija, ki je spoznal njeno najčistejšo, globoko v duši zakopano bistvo in ki ga je prav zato vzljubila z vsem svojim mladim ljubezenskem plamenom, jo je vodila do sklepa, da žrtvuje svoje lastno življenje za Aligijevo rešitev. Oprla se je zato na vraževnost preprostega ljudstva in ga prepriča, da je ona sama ubila starega Lazara med tem ko je začarala Aligija, da je obtožil samega sebe kot ubijalca. Ljudstvo, ki je po svojem skupnem plemenskem občutju itak trpelo nad dejstvom, da je v njihovi sredi zrastel očetomorilec, se da tem lažje prepričati Milinim trditvam. Oprosti tedaj Aligiju, pa polno srda odžene Milo na grmado — Milo, ki jo spremlja na težko pot v plamene le gorko sočustvanje Ornelle, ki edina pozna resnico Miline skrivnosti.

Tako je pisatelj izoblikoval in razkril skozi bogastvo dramatskih baev eno izmed najvišjih vredot človeške duše: žrtev — iz prave ljubezni rojeno žrtev za odrešenje sočloveka.

Gabriele D'Annunzio:

„Sen jesenskega zatona“

(Prevedel Alojzij Gradnik, »Umetnost, št. 9.—12., letnik V.)

Dramatis personae:

Dogoresa. vdova Gradeniga.

Sobarica Pentella.

Čarodejka Slovenka.

Vohunke.

(O d l o m k i.)

Gradeniga: In Slovenka? Ali mi jo privedeš še pred večerom? Pričeti mora čarati še pred večerom. Razumeš? Umiram. To je moja poslednja svetla ura. Ne ućakam več prvih zvezd...

Ti, ti si odpotoval sam, prebrodil si morja, da bi poklical smrt! In vrnil si se s tisto čarodejko iz Slovenije, s tisto, ki zna iz daljave ureči smrt...

(Ko izgovori počasi poslednje besede, vstane zamišljena, z očmi uprtimi v žalostno prikazen in izrazom krutosti v stisnjenih ustnah.)

Izkušena je bila ta Slovenka... Iz dveh liber voska je ugnelja njegov obraz. Zahtevala je od mene starčev zob, tri kaplje krizme in posvečeno hostijo. In dala sem ji te stvari in ona jih je vmesila v vosek... Ah, to sem storila zate, zate, da bi te videla spati na mojem vzglavju! Vosek je dišal po peklu.

Vse vas dam pomoriti... ah, glej jo, čarodejko! (Spočetka ji hoče teči nasproti; pa se zadrži in čaka, da privedejo ženske čarodejko prav do nje.)

Vedena od Orsòole in Pentelle, se bliža Čarodejka z nezaupnim pogledom in obrača naokoli svoje svetle in kakor steklenina trde oči, katerih belina se na čuden način odraža na zelenomodrem obrazu. Oblečena je v nekakšno dolgo črtano haljo in glavo ima obvezano s črno ruto, ki ji zakriva podbradek in čelo. Poklanja se globoko pred Dogoreso.)

Gradeniga: Nisi hotela priti, Slovenka!

Čarodejka (ponižno): Prav rada bi bila prišla, Prejasna, ali zadržal me je neki trivižanski mladenič, ki je prišel k meni po napoj za svojo neverno ljubico. Ker pa se mesec ni še spreminjal, da bi bila mogla nabrati zelišč, iz katerih bi skuhala sok, me ta obupani mladenič ni pustil oditi. In grozil mi je, da me ubije, če mu ne pripravim napoja. Stepel se je s hlapci Vaše Jasnosti. Sama ne vem, kako da sem živa; ker vse moje meso je ogladano od vrvi, s katerimi so me privezali na mezgico kakor tovor.

Gradeniga (si sname z vratu zlato verižico in jo vrže jadi-kujoči.)

Tu imaš za vrvi, ki so te oglodale. Si prinesla tisto knjigo kralja Majorškega?

Čarodejka: Prinesla sem knjigo. (Iz vleče iz nedrija, izpod halje, knjigo ovito v cape oguljenega usnja.)

— — —

Gradeniga: Ah, ti si bistroura, Slovenka... Voščeno podobo hočem od tebe. Razumeš? Pantea mora umreti. Razumeš? Dam ti, kar poželiš; pošljem te preko morja, v tvojo deželo Slovenijo, z ladjo natovorjeno z bogastvi. Ti boš bogata in srečna vse svoje dni, na svojem domu.

— — —

Poskusi tedaj, Slovenka. Prični z delom. Napolnim ti ladjo, ki te ponese onkraj morja! Pantea mora umreti.

— — —

Tu imaš, Slovenka. Zdaj imaš njeno življenje v svojih rokah. Začaraj dobro...

— — —

Slovenka, Slovenka, pozovi vse angele in vse zle duhove! Stori, da trešči v njo trčla sredi njenega veselja!

Slovenka, Slovenka, kaj mi praviš ti?

— — —

Novosti iz Drame

Ljubljanska Drama pripravlja:

Komedijo „Skupno življenje“, ki jo je spisal Cesare Giulio Viola. Delo režira prof. O. Šest, v glavnih vlogah pa bodo nastopali: gg. Šaričeva, Nablocka, J. Kovič, Nakerst, Košič in Tiran.

Dramo iz kmečkega življenja „Stari in mladi“, ki jo je spisal prvotno kot ljudsko igro pesnik Anton Medved, sedaj pa jo je kot dramo priredil njen režiser Milan Skrbinšek. V glavnih vlogah bodo nastopali: gg. Starčeva, Gabrijelčičeva, Simčičeva, Lipah, Presetnik, Gale, Verdonik, Gorinšek, Blaž in Benedičič.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Državnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik:
Oton Zupančič. Urednik: Fr. Lipah. Za upravo: Ivan Jerman Tiskarna
Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

La figlia di Iorio

TRAGEDIA PASTORALE IN TRE ATTI DI GABRIELE D'ANNUNZIO.

TRADUZIONE DI A. GRADNIK

Regista: *Milan Skrbinić*

Lazaro di Roio	Levar
Candia della Leonessa, sua moglie . . .	Marija Vera
Aligi, loro figlio	Vl Skrbinišek
Splendore	Starc
Favetta } loro figlie	Razberger
Ornella }	Levar
Maria di Giave	Gabrijelčić
Vienda, sua figlia	Sancin
Teodula di Cinzio	Kralj
La Cenerella	Gorinšek
Monica della Cogna	Križaj
Anna di Bova	Rakar
La Catalana delle tre Bisacce	Tina Leon
Maria Cora	Simčić
Mila di Codra	Boltar-Ukmar
Femo di Nerfa	Bratina
Iona di Midia	Peček
Vecchia erbivendola	Nablocka
Scavatore di tesori	Benedičič
Un santo della montagna	P. Kovič
Un ossessionato	Podgoršek
Il primo pastore	Brezigar
Il primo mietitore	Nakerst
Il secondo mietitore	Verdonik
Il terzo mietitore	Tiran
La prima lamentatrice	P. Juvan
La seconda lamentatrice	Stritar
Nella folla	Boltar, Plut, Blaž, Nakerst, Gorinšek, Gale, Presetnik

Mietitori. Congiunti, Folla, Pellegrini.

Avviene in tempi antichi negli Abruzzi.

Il primo atto: in casa di Lazaro. Il secondo atto: nella spelonca di Aligi sulla montagna. Il terzo atto: davanti alla casa di Lazaro.

Jorijeva hči

PASTIRSKA TRAGEDIJA V TREH DEJANJIH.
SPISAL GABRIELE D'ANNUNZIO.
PREVEL A. GRADNIK

Režiser: *Milan Skrbinšek.*

Lazaro di Roio	Levar
Candia della Leonessa, njegov žena	Marija Vera
Aligi, njun sin	VI. Skrbinšek
Splendore	Starčeva
Favetta } njune hčerke	Razbergerjeva
Ornella }	Levarjeva
Maria di Giave	Gabrijelčičeva
Vienda, njena hčerka	Sancinova
Teodula di Cinzio	Kraljeva
La Cinerella	Gorinškova
Monica della Cogna	Križajeva
Anna di Bova	Rakarjeva
La Catalana delle tre Bisacce	Tina Leon
Maria Cora	Simčičeva
Mila di Codra	Boltar-Ukmarjeva
Femo di Nerfa	Bratina
Jona di Midia	Peček
Starka zelenjarka	Nablocka
Kopač zakladov	Benedičič
Svetnik s hriba	P. Kovič
Obsedenec	Podgoršek
Prvi pastir	Brezigar
Prvi žanjec	Nakerst
Drugi žanjec	Verdonik
Tretji žanjec	Tiran
Prva žalovalka	P. Juvanova
Druga žalovalka	Stritarjeva
V množici	Boltarjeva, Plut, Blaž, Nakerst Gorinšek, Gale, Presetnik

Žanjci. Sorodniki. Množica. Romarji.

Godi se v Abruzzih pred davnimi leti.

Prvo dejanje: V Lazarjevi hiši. Drugo dejanje: v Aligijevi ovčarski votlini v planinah. Tretje dejanje: pred Lazarjevo hišo.

Faint header text, possibly a title or page number.

Main body of text, consisting of several faint paragraphs. The text is mostly illegible due to low contrast and blurriness. There are approximately 8-10 lines of text visible.

Small handwritten mark or signature on the right margin.